

Styremøte i Setesdal Ryfylke Villreinlag

Sted: **Bykle Hotell**

Bykle, 15.11.17

Tilstede:

Kristian Eiken Olsen, Sondov Bjåen, Knut Nomeland, Øivin Robberstad, Svein Olav Stegarud (sekr.)

Kurt Jerstad Forfall: Arve Aasemoen og Kristian Steine

Saker

Oppsummering av jakta

Fellingsresultater samla og inndelt på vald kan leses på Hjorteviltregisteret.no.

Det er meldt inn 367 felte dyr frem til nå.

Generelt ble de siste to ukene av jakta preget av mye tåke og dårlig vær som reduserte jaktmulighetene til et minimum.

Bykle har, som vanlig, hatt mye dyr gjennom jakta. Spesielt starten var bra med mange fellinger, før vestavinden førte dyra over til Suldal, og den gode jakta fortsatte der. I Valle Vest ble det felt bare 6 dyr, langt under forventning, Hjelmeland valgte å åpne forsiktig med begrensa jakt og tildelte 6 dyr i statsallmenningen, og det ble felt et par dyr. Njardarheim hadde nye jaktlag i år, som gir mindre suksess siden de nye jegerne må ha noe tid på å gjøre seg kjent. Dyra samla seg i noen få store flokker i sørområdet, og dette vanskeliggjorde jakta.

Knut var skuffa over årets jakt på vegne av Valle Vest og mente det ikke er noen tegn i sørområdet til at det er noen metning av dyr, men fortsatt rom for vekst. Ingen snakker om at det har vært observert en vekst i bestanden i Valle Vest, basert på observasjoner lokalt, kunne han melde. Sondov, og Reidar fra SNO kunne bekrefte at det er sett mye dyr i nordområdet. Tilbakemeldingen fra jegerne er en viss bekymring for at det er på vei mot for mange dyr. Et anslag fra Sondov er på ca 2500 dyr i nordområdet utifra observasjoner i jakta. Anslag fra Kristian Eiken Olsen om ca. 1000+ dyr observert i sørområdet.

Gjennomgang av bestandstall – Kurt Jerstad

Kurt gjennomgikk bestandstall, oppdatert med foreløpige fellingstall, samt kjevelengder og kalveandel for 2017. Tallene viser en bestand i moderat vekst som er i god kondisjon.

Det ble en diskusjon rundt dødelighet, tallgrunnlag ift forventa vekst og antall dyr observert i felt. Antall dyr observert i felt, av erfarent feltpersonell, gir viktig informasjon som supplerer beregning/anslag om totalbestand.

Det legges inn forventa dødelighet på 5% i beregningene. Kanskje er dødeligheten på kalver noe høyere, men erfaring viser at det er svært liten dødelighet på simler, slik at dødeligheten i snitt ikke bør overstige 5%. Bestandstallet beregnes så godt det lar seg gjøre med de registreringene vi har.

Det ble felt like mange voksne bukker som året før sjøl om totalantallet for felte dyr er redusert med nesten 100. Simleandel ligger stabilt rundt 40. Det er fortsatt god kalveproduksjon.

Kjevelengder hos kalver ligger stabilt, muligens litt nedgang. Kjevelappene er nå i for dårlig kvalitet og går delvis i oppløsning, dette vil tilbakemeldes riktig instans. Vi må vite om kjevene kommer fra sør eller nord. Dette kan leses på kjevelappene dersom de er rett utfylt

eller ved å avskille hvilken kasse de kommer fra. Vi tar dette opp med kjevemåler Rolf Nilsen, og håper å kunne bedre rutinene for dette ifra neste år.

Knut: Dårlig beite i år, ser det veldig på slaktevektene på sau. Mulig har beitet for reinen vært bedre, det er kun meldt om dyr i godt hold. Enkelte kalver veide oppimot 23-24 kg.

Strukturtelling: 400 dyr talt på telling i høst, det er dessverre for lite til å kunne bruke tallene. Det var krevende forhold og vanskelig å finne flokkene.

Vi har dokumentert ca 125 dyr i fødselsoverskudd for i år. Innberegner vi 5 % dødelighet så kan vi ikke dokumentere vekst i bestanden de siste år. Etter beregning/ beste anslag er det allikevel en sannsynlig bestandsvekst.

Beregnet bestandsstørrelse er ca. 3500 dyr.

På kalvetelling første dag ble det funnet 1784 dyr.

Knut foreslår å kunne ha en beregning der en skiller mellom nord- og sørområdet når vi snakker om bestandstall. Forslaget er da å bruke de gode tellingene fra det årstallet de inntraff og bruke disse separat i beregning av bestand for hvert delområde. Dette kan Kurt regne ut, men det må gjøres tydelig oppmerksom på den innebygde usikkerhet om at dyr kan ha kryssa mellom sør og nord.

Avskytingsplan for 2018 ble diskutert. Det kom forslag om færre simle/ungdyr- og flere simlekort for nordområdet. En ønsker å ta ut en større andel simler for å holde nede den reproduktive del av bestanden, i tråd med ønske om bestandsreduksjon i nordområde. Det ble enighet om 5 % økning av simlekort for nordområdet, og tilsvarende reduksjon i simle/ungdyrkort. Fellingsmål og forventa felling blir stående. En tenker at kvotene er høye nok, med nok kort i omløp. Det er på andre områder, som bedre jaktorganisering, at innsatsen bør legges.

Samjakt ble igjen diskutert, uten noen klare konklusjoner.

Kalve- og Strukturtelling

Hvor legger vi lista, og hvordan forbedre tellingene?

Kristian gjennomgikk tellingene og viste tracklog. Rutevalg legges opp etter tilgjengelig flytid /kostnader utifra lokalkunnskap om hvor sjansen er størst for å finne dyr. Det var utfordrende å finne dyr både på kalvetelling og strukturtelling i år. Det er få merka dyr igjen. Peiling av merka dyr har tidligere vært en stor hjelp for å lokalisere flokkene.

Det er rett og slett ikke så enkelt å få øye på dyra fra lufta. Flokkene som ikke står på snøen går veldig i ett med underlaget. Som et supplement til tellingene kan vi bruke observasjoner fra jegere og oppsyn under jakta. En sammenstilling av observerte dyr innen samme tidsrom stemmer godt med og underbygger bestandsestimatet for 2017.

Det er ønskelig at en fra styret er med i helikopteret under tellinger.

Styret mener vi bør fortsette med flytellingene så lenge vi har økonomi til det.

Det er det beste hjelpemiddelet vi har tilgjengelig for registreringer.

Det kan være et alternativ å komprimere innsatsen mot hvert delområde, ved å telle i nordområdet et år, og sørområdet året etter.

Avgjørelser må tas der og da under tellinga etter de rådende forhold, med delegering fra leder i laget, og med et budsjett å forholde seg til.

Nye Valdkart

Jarle Lunde fra villreinnemnda orienterte om valdkartprosessen så langt. Om bakgrunn for ønske om nye valdkart og beslutninger som er tatt underveis, med forslag til vedtak i villreinnemnda neste dag. Dette legger da føringer for prosessen videre.

- ✓ Det sendes ut skriv til alle valdansvarlige der det henstilles til å sende inn dokumentasjon for valdgrenser på nytt
- ✓ Biologisk leveområde for villrein benyttes som yttergrense for nye valdkart, og denne grensa vil vises på kartene som sendes de valdansvarlige
- ✓ Vann under 500 dekar skal ikke tas med i tellende areal
- ✓ Areal som er omdisponert til andre formål (tatt ut av LNF område) skal ikke tas med i tellende areal
- ✓ Valdansvarlige vil få nødvendig informasjon, hjelp og oppfølging i søknadsprosessen

Valle Vest ble brukt som eksempel for hvordan kartet kan se ut, med lokale utfordringer med bl.a. uklare interne eiendomsgrenser.

Det viktigste i første omgang er å enes om retningslinjer for prosessen videre. Spørsmål vil oppstå underveis og vil bli løst i samarbeid med de enkelte valdansvarlige.

GPS Merkeprosjektet

GPS Prosjektet går inn i slutfasen, og villreinlaget har noen meninger om prosjektet så langt. Det er selvsagt positive erfaringer å trekke av prosessene som har vært, og vi er svært spente på resultatene når de skal summeres opp i en sluttrapport og i ulike modelleringer. Vi synes det er konstruktivt å peke på noen punkter å gi tilbakemelding på:

- Det har vært få igangsatte tiltak i prosjektperioden. På forhånd hadde vi sett for oss at tiltak skulle prøves ut, også skulle GPS dataene fra de merka dyra dokumentere effekten av tiltakene. Nå er det få merka dyr igjen, slik at denne muligheten gradvis svinner bort da det ikke er plan for å merke flere dyr
- Den faglige kvalitetssikringen av arbeidet i gruppene har vært uklar. Vi hadde forventet mer faglig oppfølging fra ekspertene i NINA underveis. Det kunne vært forklart bedre på forhånd; skulle denne oppfølgingen komme underveis eller etter at gruppearbeidene er avsluttet? Til en viss grad oppleves det som om gruppene er blitt overlatt mye til seg selv. Godt mulig var dette en planlagt arbeidsform allerede fra starten, men vi savner da at dette kunne vært kommunisert bedre i forkant.
- Fro oss ser det ut til at mange av utfordringene og spørsmålene som var grunnlag for prosjektet vil være tilstede i stor grad også etter prosjektslutt. Laget ønsker derfor at arbeidet videreføres og at det merkes flere dyr inntil ønskede resultater er oppnådd. Merka dyr har også den nyttige bieffekten å kunne hjelpe med å lokalisere flokkene ved tellinger. Dette er ikke grunnlag for å merke dyr, men er en nyttig ekstra hjelp for forvaltningen når dyr merkes i forskningsøyemed.

Øivin deltok på Villreinnrådets fagdag i juni. Han spilte inn at Rondane har dokumentert redusert arealbruk i sitt område. Det er mange felles problemstillinger med oss, og mange

gode argumenter som vil gjelde også for oss. Oppmodning om å se på rapporten fra Rondane.

Dialogmøte med villreinnemnda

Etter styremøte hadde styret et lenge avtalt dialogmøte med arbeidsutvalget i villreinnemnda. Det er et nytt initiativ, og ideen er å skape bedre innblikk og forståelse for hverandres utfordringer. Saker som ble tatt opp og diskutert:

GPS Prosjektet – Erfaringer så langt med prosjektet, bestandsutvikling, arealbruk, forslag til tiltak mm

Medlemsoppslutning og jaktorganisering

Bestandsovervåkning/ tellinger

Kan spesielle værforhold, slik vi har sett i høst, være grunnlag for å søke om utvida jakttid? Var et spørsmål til nemnda. Det kan det, var svaret, men en mulig søknad bør klargjøres med nemnda i god tid før jaktstart. Da kan en forespørsel kunne hastebehandles i jaktperioden, når forholdene oppstår.

Dette var det første møtet av slik karakter og møteformen fikk gå seg til. Engasjementet i diskusjonene steg utover i møtet. Møtet opplevdes som nyttig fra begge parter og vil følges opp med et nytt møte, trolig til våren. Det ble og bestemt å lage ei mindre arbeidsgruppe, med 2-3 mann fra henholdsvis lag og nemnd, som skal jobbe videre med temaene medlemsandel og jaktorganisering. Første møte i denne gruppa er tenkt i januar/februar.

Sekr.